

Astronomi Tarihinde bir Türk: Uluğ Bey ve Rasathanesi (Poster)

Lütfi Göker
Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi
Fen bilimleri Eğitimi Bölümü
Ankara

Bilim tarihi açısından "astronomi tarihi" bilinmeden günümüz astronomisini değerlendirmek eksik ve yanlış olur.

Batıda astronomi tarihi konularında yüzlerce cilt eser ve makale yazılmıştır. Bunlar son derece sınırlı sayıda Türk okuyucusuna ulaşabilmektedir. Bu eserlerin pek çoğunda Türk-İslam bilginlerine objektif bakılmamıştır. Dolayısıyla geniş bir astronomi topluluğu, astronomi tarihindeki yerimiz konusunda doyurucu bilgiye sahip değildir.

Günümüz astronomisinin bazı dallarında kurucu denecek kadar başarılı olmuş bilginlerimiz vardır. Bu gerçek, gökyüzü, uzay ve evrenin her noktasında yazılıdır. Aynı zamanda bu gerçeği Batıda yayınlanan yıldız katalogları ve Ay yüzey şekilleri haritalarında görmek mümkündür.

Bilim tarihinin ortaya koyduğu gerçekleri, bilimin hızlı gelişmesi ne unutturabilir ne de gölgelendirebilir.

Bu çalışmada, bilim tarihinin ortaya koyduğu gerçekleri bilmek, bilime ve bilimsel düşünceye hizmet olacaktır gerçeğinden hareket ederek, bütün ömrünü matematik ve astronomiye ayıran Türk bilgini Uluğ Bey ve kurduğu Semerkant Rasathanesi hakkında bilgiler verilecektir.

Çalışmada, önce Uluğ Bey hakkında kısa biyografik bilgi verilecek daha sonra astronomi tarihinin en büyük rasathanesi olan Semerkant Rasathanesi'nde mevcut bilim atmosferi belirtilecek. Bu arada Semerkant Rasathanesi'nde günümüz üniversite rasathanelerindekilere benzer şekilde kollekyum, simpozyum, seminer, panel ve kongre türünde yapılan akademik çalışmalarda ortaya konan bilim ürünleri sergilenecek.

Bu çalışma ile, sadece ülkemiz açısından meselenin üzerindeki ihmal ve zaman tozunu silmeye gayret ettik. Aynı zamanda evrensel üne sahip Semerkant Türkü olan astronomi bilginimizi ülkemizde geniş bir çevrede unutulmuşluktan kurtarmaya çaba gösterdik.

Neticede astronomi tarihinde bizleri kendimize getiren bazı gerçekleri belirttik.